

نگاهی به مناقشات پیرامون مناطق آزاد در روز های اخیر

اصرار بر پروژه شکست خورده مناطق آزاد

محمد حقگو - امحای سراسری ۲۲ میلیارد تومان کالای قاچاق در روز های گذشته پنهان ای شد تا بحث بر سر مبادی قاچاق و به تبع آن عملکرد مناطق آزاد تجاری نقل محافل خبری و رسانه ای شود. به خصوص این که بیان چند اظهار نظر بنین وزیر صنعت و دبیر شورای عالی مناطق آزاد و همین طور انتقادات رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس و رئیس سازمان بازرسی در این رابطه، تنور این بحث را که مسئله مهم اقتصاد کشور طی سالیان قبل بوده این روز ها حسابی داغ کرد. این ها همه در حالی است که به تازگی دولت لایحه ای را برای افزایش مناطق آزاد در کشور به مجلس ارائه کرده است. در این گزارش به آن چه طی این چند روز گذشته اتفاق افتاد نگاهی خواهیم داشت.
مروری بر مسائل عنوان شده در این رابطه و نیز مقایسه مناطق آزاد با نمونه های جهانی نشان دهنده این است که این مناطق نیاز مند یک تصمیم گیری اساسی هستند.

- شروع ماجرا:** مناطق آزاد، در سبیل انتقادات وزیر صنعت

در بحبوحه اخبار امحای ۲۲ میلیارد تومان قاچاق در روز های گذشته بود که وزیر صنعت در مراسم روز ملی صنعت، نسبت به واردات بی رویه از مناطق آز ا هشدار داد و به صراحت اعلام کرد که مناطق آزاد یکی از گلوگاه های

مرز گمرک عبور می کند و وارد سرزمین اصلی می شود و مسئولان گمرک و نیروی انتظامی باید پاسخگو باشند.
ترکان مسئول تمام تیش سفارش ها و واردات بی رویه را خود وزیر صنعت دانست و نه مناطق آزاد. وی گفت: وقتی ارز ۱۲۹۰ تومانی برای واردات پرداخت می شود و دلار در بازار ۲۵۰۰ تومان است، این وزیر تجارت هست که باید جوابگوی واردات باشد نه مناطق آزاد.
ترکان همچنین درباره چفت و بست داشتن مناطق آزاد گفت: کیش و قشم جزیره هستند و تحت کنترل، چابهار، ارس، اروند، ماکو و انزلی همگی فنس کشیده هستند و کنترل می شوند و در انزلی فروشگاه های خرید، گیت گمرک دارند. وی بیشتر مناطق ویژه اقتصادی مصوب مجلس را فاقد توجه اقتصادی توصیف کرد و گفت: در دوره ای از مجلس در مناطقی که مطالعات کافی نشده تصویب شده است که تعداد آن ها به ۶۵ منطقه می رسد و از این تعداد ۲۸ منطقه دایر است و باقی به علت نداشتن توجه اقتصادی با سر دی سرمایه گذاران مواجه شده اند.
ترکان در ادامه در خصوص انتقادات رئیس سازمان بازرسی کل کشور مبنی بر تأسیس تعداد بالای شرکت ها در مناطق آزاد، ضمن رد این آمار گفت: ایشان اشتباه می کنند زیرا تعداد کل شرکت ها در ایران چیزی حدود بیش از ۴۰۰۰ شرکت است و به ۹۰۰۰ شرکت نمی رسد. وی همچنین با اشاره به صحبت های احمد توکلی در خصوص شکست مناطق آزاد گفت: اما وقتی برخی افراد نسیان را پر می کنند و تریلی های مملو از کالا را روانه سرزمین اصلی می کنند، دیگر روشن است که هدف واردات و به عبارت دیگر قاچاق کالا است. وی به این نکته هم اشاره کرده که هر روز از صفحات روزنامه ها تبلیغات خرید املاک تجاری در مناطق آزاد دیده می شود که نشان می دهد خبری از تولید در آن مناطق نیست؛ در حالی که هدف ما از ابتدای برای راه اندازی مناطق آزاد، تولید با هدف صادرات بود، اما

می بینیم که یک مدیر منتسب به دولت، تبلیغ خرید فروشگاه می کند تا واردات کالا به داخل تسهیل شود. این اظهارات در حالی بیان شد که پیش از این دولت لایحه افزایش مناطق آزاد و ویژه اقتصادی در کشور را به دولت ارائه کرده بود.
پس از انتقادات وزیر صنعت، اکثر ترکان دبیر شورای عالی مناطق آزاد و ویژه نسبت به این انتقادات، واکنش تندی نشان داد. به گزارش فارس، وی در برنامه ای تلویزیونی به واردات ۱۵ میلیارد تومانی قاچاق را آدرس نادرست خواند و گفت قاچاق در مناطق آزاد اتفاق نمی افتد، قاچاق زمانی روی می دهد که از

- واکنش های به ترکان**

داده اند. دو روز قبل، پورا ابراهیمی رئیس

کمیسیون اقتصادی مجلس با انتقاد از بیان تند ترکان و هجمه وی علیه برخی دستگاه های اجرایی نظیر وزارت صنعت، عملکرد مناطق آزاد را طی سال های گذشته قابل قبول دانست. به گزارش خبرگزاری خانه ملت، وی با بیان این که تا هیئت وزیران نقشه (راه) مناطق آزاد را تصویب نکند، لایحه دولت برای افزایش مناطق آزاد در مجلس بررسی نمی شود، گفت: کلیات لایحه فعلی، صرفا با ۱۵ شرط مهم و اساسی به تصویب رسیده است. به

گزارش ایرنا، پورا ابراهیمی همچنین دیروز در جلسه علنی مجلس، درباره سخنان اخیر وی تذکر داد و گفت که آقای ترکان اطلاعات غلطی ارائه کرده که نیازمند ورود مجلس است. رئیس سازمان بازرسی نیز در واکنش به اظهارات ترکان در خصوص تعداد شرکت های صوری واکنش نشان داده و ضمن تأکید بر وجود این شرکت ها از اطلاعات کم وی در این زمینه انتقاد کرده است.
سراج تصریح کرده است که تا ۳۱ تیر امسال، ۱۰ هزار و ۹۶۱ شرکت در کیش به ثبت رسیده که از این تعداد، ۴ هزار و ۲۹۹ شرکت به آدرس یک واحد آپارتمانی در برج صدف کیش و دوهزار و ۲۰ شرکت نیز به آدرسی در بازار ونوس ثبت شده است.

- مناطق آزاد در گلوگاه تصمیم گیری**

بر اساس اظهاراتی که در بالا بدان اشاره شد، به نظر می رسد هم اینک دو نکته مهم در خصوص مناطق آزاد در کشور وجود دارد. اولین مسئله مربوط به عملکرد این مناطق تا کنون است که در این زمینه بیشترین نقاط منفی مربوط به واردات از این مناطق به دو شکل رسمی و قاچاق است. مسئله دوم نیز به موضوع افزایش مناطق آزاد در کشور بازمی گردد. در عین حال به نظر می رسد در بهره کنونی و با توجه به لزوم اجرای سیاست های اقتصاد مقاومتی، این مناطق نیاز به یک مکانیسم اصلاحی در زمینه های مختلف دارند. با توجه به این که لایحه دولت نیز، افزایش دوبرابری این مناطق از ۷ به ۱۴ را نشان رفته است، این مکانیسم اصلاحی می تواند شامل تجدید نظر در خصوص مناطق آزاد قبلی و جایگزینی آن با مناطق توچیه پذیر جدید نیز بشود. البته تصمیم گیری در این خصوص قطعا به هزینه را خواهد بود. در هر حال از ربا بی هزینه ها و منافع در این چند راه، موضوعی است که نیازمند تعامل قوی تر مجلس و دولت است.

- تجربه متفاوت مناطق آزاد ایران در مقایسه با مناطق آزاد دنیا**

شکل گیری مناطق آزاد در دنیا به حدود دهه ۶۰ قرن گذشته میلادی بازمی گردد. در ایران نیز این مناطق عمری ۵۰ ساله دارند. باین وجود، نگاهی

به عملکرد این مناطق در ایران و دنیا، تجربه های متفاوتی از عملکرد آن ها را پیش رو قرار می دهد.

- منطقه آزاد چیست؟**

در ابتدا لازم است توضیحی درباره مناطق آزاد ارائه شود. یکی از ابزار های توسعه را تباط با اقتصاد بین الملل و آزاد بودن ورود به فضای آزاد سازی اقتصادی در برخی از کشور های در حال توسعه ایجاد مناطق آزاد است. فلسفه اصلی ایجاد این مناطق ارتقای سطح تولید و تشویق صنایع صادراتی از طریق اعطای مزایایی از جمله واردات مواد خام و اولیه، کالاهای واسطه ای و سرمایه ای و تأمین تجهیزات و ماشین آلات مورد نیاز، به صورت معاف از حقوق و عوارض گمرکی است. منطقه آزاد تجاری، محدوده معینی از قلمرو یک کشور است که خارج از محدوده قانونی، اداری و فیزیکی تأسیسات گمرکی و معمولاً در محدوده یک بندر قرار دارد و در آن تجارت آزاد با سایر نقاط جهان مجاز شناخته می شود. در دهه های اخیر با تشکیل سازمان تجارت جهانی و گسترش تعاملات منطقه ای در چارچوب موافقتنامه های تجارت ترجیحی، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک و اتحادیه های اقتصادی، عملیات نقش مناطق آزاد در تسهیل تجاری و جذب سرمایه گذاری خارجی کاهش پیدا کرده، زیرا گسترش پیمان های یاد شده، سبب شده تا بهره گیری از ظرفیت مناطق آزاد، جذابیت کمتری داشته باشد.

- مناطق آزاد در ایران، تجربه تلخ ۵۰ ساله**

در ایران جرقه ایجاد مناطق آزاد از سال های اولیه دهه ۱۳۳۰ شکل گرفت. در آن سال ها مشکلاتی نظیر فقدان تسهیلات بندری و تأسیسات مورد نیاز برای نگهداری کالاهای وارد به کشور، ایجاد چنین مناطقی در بنادر بزرگ بازرگانی جنوب کشور (خرمشهر، بوشهر و بندرعباس) را به امری ضروری مبدل کرده بود. نهایتاً نتایج مطالعات اولیه صورت گرفته در این زمینه، تنها منجر به راه اندازی یک انبار نگاهداری کالا در خرمشهر شد. از آن سال ها قرن گذشته میلادی بازمی گردد. در ایران نیز این مناطق عمری ۵۰ ساله دارند. باین وجود، نگاهی

منطقه	صادرات منطقه (میلیون دلار)
جهانی	۸۵۱۰۳۲
آسیا و اقیانوس آرام	۵۱۰۶۶۶
آمریکا	۷۲۶۲۶
اروپای شرقی، مرکزی و آسیای مرکزی	۸۹۶۶۶
خاور میانه و شمال آفریقا	۱۶۹۴۵۹
مناطق آزاد ایران	۲۴۷۲

دیدگاه
<div><ul style="list-style-type: none"></div>

دستیابی به ثبات رشد با درک صحیح مردم

هادی صالحی اصفهانی - استاد اقتصاد دانشگاه ایلینوی سه سال پیش که دولت یازدهم سکند سیاست گذاری کشور راه بدست گرفت، اقتصاد ایران در وضعی بحرانی قرار داشت و گرفتار چند معضل در هم تنیده بود. رکود تورمی شدیدی در اقتصاد جریان داشت و بیکاری پیدایی کرد. سیستم بانکی به بیراهه های عجیبی کشیده شده بود و نظام پولی کشور سامان نداشت. تحریم های بین المللی سد های غلظیمی در برابر حرکت اقتصاد افراشته بود که واردات و صادرات و دسترسی به دارایی های خارجی را روز به روز محدودتر می کرد و دولت را هم با کسری بودجه بزرگی مواجه کرده بود. امروز به از سه سال، تورم تحت کنترل قرار گرفته و تک رقمی شده و نشانه های احیای رشد اقتصادی هم مشهود است. نرخ بیکاری به نسبت سه سال پیش پایین آمده و برای حل مشکلات نظام بانکی به اقداماتی در دست انجام است. مبنای تحریم های بین المللی از میان برداشته شده، بازرگانی خارجی در حال احیاست و دسترسی به دارایی ها و سرمایه خارجی تا حدودی امکان پذیر شده است. اکنون سوال اصلی این است که چه سیاست هایی در این مرحله رشد با ثبات و درآمدت را در سال های پیش و تقویت خواهند کرد. هر چند این سوال مربوط به حال و آینده است، ولی پاسخ درست به آن نیاز به برآورد درستی از گذشته دارد، به این دلیل که برای سیاست گذاری حال و آینده باید مطمئن شویم که درک صحیحی از موقعیت فعلی اقتصاد و عملکرد سیاست ها داریم. دلیل مهم دیگر این است که درک مردم از توانایی ها و انگیزه های سیاست گذاران و عملکرد سیاست ها تصمیم گیری ها حاصل کار اثر مهمی دارد. اگر مردم فکر کنند سیاست گذار، توانایی لازم را ندارد یا سیاستی که در پیش گرفته کار نخواهد کرد، ممکن است واکنشی نشان دهند که کارایی آن سیاست را خنثی کند. مثلاً، اگر دولت امکانات وام تشویقی برای طرح های زود بازده ایجاد کند و سرمایه گذاران فکر کنند این سیاست چرخ تولید را به راه می اندازد، احتمالاً با استفاده از امکانات ارائه شده ظرفیت تولیدشان را گسترش می دهند تا از شرایط جدید سود ببرند. ولی اگر استنباطشان این باشد که سیاست ضرور فقط تورم را خواهد بود و سود واقعی تولید را بالانمی برد، احتمالاً وام های اخذ شده را به طور مستقیم یا غیر مستقیم صرف خرید زمین، مستغلات، طلا و دلار می کنند تا بدون زحمت تولید، سود بیشتری ببرند. همین واکنش مردم هم قیمت این تری دارایی ها را سرعت بیشتری بالا می برد و انگیزه قوی تری برای انتقال سرمایه ها از تولید به سفته بازی و خرید و فروش دارایی ها ایجاد می کند. در چنین شرایطی، بانک ها هم ترجیح می دهند منابع مالی خود را مستقیماً در مستغلات سرمایه گذاری کنند تا این که به دیگری وام بدهند و نگران این باشند که اگر تورم بالا برود وام گیرنده سودش را خواهد برد و اگر تورم پایین ام دوام گیرنده نکول خواهد کرد و ضررش به گردن بانک خواهد افتاد.

دبی تايلند | **سواحل مدیترانه** | **ترکیه** | **ایروان** | **مستقیم از مشهد** | **باکو** | **وقت سفارت بنگال وینا** | **محمدرضا** | **۳۸۴۷۴۶۲۰**

ارمنستان | **بلقارستان** | **گرجستان** | **کیش** | **قشم** | **پرواز یوآنه** | **دبی** | **باکو** | **پرواز مستقیم از مشهد** | **۳۷۶۵۹۳۰۰** | **binaloodtravel.com**

تور گروهی آفریقای جنوبی | **۲ شب ژوهانسبورگ** | **۱ شب پارک جنگلی** | **۳ شب سان سیتی** | **۴ شب کیپ تاون** | **یک شب اقامت در دوحه** | **۲۰ شهریور تا ۱ مهر** | **QATAR AIRWAYS** | **دونیاسیر** | **۰۵۱-۳۸۱۸۲** | **www.donyaseir.com** | **@donyaseir**

باکو | **با هوایمایی مدرن آذربایجان** | **گردون** | **۳۸۴۱۱۰۰۰** | **هامون گشت** | **۳۷۲۹۲۰۰۰** | **آتی** | **۳۸۸۰۸** | **۰۹۵۱۳۳۳۵**

جمع آوری لوازم خانگی قاچاق وبدون برگه فروش از مهر ماه